Notulen

van het verhandelde in de besloten vergadering van de commissie van de gemeente Midden-Delfland, gehouden op dinsdag 11 oktober 2022, 22.30 uur.

Voorzitter : de heer N.C. Knaap

Griffier : de heer A. de Vos

Aanwezig : de heer B.J. Ammerlaan (Mijn Partij), de heer M. de Bakker (ChristenUnie), de heer J. van der Eijk (VVD), mevrouw M.C. van der Ende (VVD), de heer A.J. Gebben (VVD) de heer J.G. Jongsma (OGP Midden-Delfland), de heer I. van der Kolk (OGP Midden-Delfland), mevrouw S.A. Koppert (OGP Midden-Delfland), mevrouw D. Langeveld (CDA), mevrouw L.C. van der Lans-Mastenbroek (D66), de heer F.J. van Lier (Mijn Partij), mevrouw I.Y. van der Marel (VVD), de heer P.W. van Rijs (CDA), de heer R.H.P. Ringeling (ChristenUnie), de heer E.N.H. Roeling (Mijn Partij), de heer N.J. Ruiterman (Mijn Partij), de heer P.W. Scholtes (D66), de heer R.E. Vieira (D66), mevrouw V. van 't Westeinde (CDA) en de heer R.H.G. Zwaard (CDA)

Afwezig : -

Tevens aanwezig: de heer F.J.M. ten Have, mevrouw M. Oderwald-Ruijsbroek en mevrouw W. Renzen-van Leeuwen, wethouders; de heer drs. A.P.J. van Hemmen, burgemeester; de heer R. Blanc, de heer M. Born, de heer M. Dahmeijer, mevrouw M. Odding, de heer L. Walder, ambtelijke ondersteuning

---

1. Opening van de vergadering

De **voorzitter** opent de vergadering.

2. Sluiting van de deuren

De **voorzitter** constateert dat de deuren gesloten zijn.

3. Beslissen of er achter gesloten deuren wordt vergaderd

De commissie besluit met gesloten deuren te vergaderen.

4. Besluit omtrent de status van de vergadering

De commissie besluit tot geheimhouding.

5. Vaststellen van de agenda

De agenda wordt conform voorstel vastgesteld.

6. Voortgang in het onderzoek 'Kan Midden-Delfland opvangen?'

Portefeuillehouder **Van Hemmen** heeft een gesprek gehad met het COA. Het COA ging vrij gemakkelijk akkoord met de meeste van de eisen die door de gemeente waren neergelegd. De samenstelling van de groep (statushouders of vluchtelingen die mogen werken, geen veiligelanders of uitgeprocedeerde vluchtelingen en geen 'Ter Apel-functie' of voorportaalfunctie) is geen probleem voor het COA. De eis van minimaal 50% gezinnen is lastig omdat iedereen gezinnen wil opvangen en dan de lastigere doelgroepen overblijven. Het COA is bereid om aan die eis te voldoen als de gemeente bereid is om ook de groep kinderen zonder ouders tussen de 12 en 17 jaar op te nemen. Deze groep bestaat uit 300 kinderen en krijgt een zeer intensieve begeleiding. Een omgeving waar veel gezinnen zijn biedt deze groep stabiliteit. De portefeuillehouder heeft hier geen principiële bezwaren tegen geuit en zal dit ook opnemen in het voorstel en in de tweede trap die richting raad komen. Op dit moment slaapt een gedeelte van deze 300 kinderen op stoelen in Ter Apel. Het COA gaat akkoord met lokale inkoop en zorgt voor goede aarding door een samenwerking met lokale organisaties in het kader van integratie en participatie en voor dagbesteding wordt samengewerkt met lokaal welzijn. Het COA zal helderheid verschaffen over mogelijke financiële vergoedingen. In het vorig overleg is niet benoemd dat het COA ook akkoord gaat met het feit dat alle bewoners van de opvang een abonnement krijgen voor een sport- of overige vereniging.

Het mee ontwikkelen van 25 tot 50 flexwoningen voor eigen inwoners. Het COA geeft aan dat er een eigenaardige situatie ontstaat indien zij maar 28 woningen ontwikkelen en er 50 woningen voor de gemeente ontwikkeld worden. Het COA heeft de kavel nog niet gezien en kan daarom geen precies aantal woningen opgeven. Spreker is met het COA overeengekomen dat het aantal woningen dat voor het COA ontwikkeld wordt, ook voor de eigen gemeente ontwikkeld wordt. Op die manier komen er tussen de 25 en maximaal 50 woningen.
De herbestemming van de flexwoningen van het COA zelf op een andere locatie is een verantwoording die bij het COA blijft. De wens een kwalitatieve goede uitstraling te hebben is op dit moment nog lastig te waarborgen. Hoe dan ook wordt kwaliteit van wonen ook door het COA nagestreefd en zijn er wel mogelijkheden voor het aanzicht van de woningen. Echter, daar kan in dit stadium nog geen harde afspraak over gemaakt worden. Hij heeft een inschattingsfout gemaakt wat betreft de tijd die nodig is om van trap 2 naar trap 3 over te gaan. De juridische consequenties en het berekenen van de businesscase maken het een complex proces dat zes tot zelfs twaalf weken zal duren, wanneer er ook advies van de landsadvocaat gevraagd moet worden.
Het COA acteert op twee snelheden: één voor de acute situatie en één voor de langdurige situatie. De tijdspanne van zes tot twaalf weken biedt het voordeel om een uitgebreid participatietraject met de inwoners te doen in de aanloop naar de derde trap. Dit moet nog uitgewerkt worden.
Wat betreft de BOA-inzet van omliggende gemeenten en de overname van statushouders: hier wordt een gesprek over gevoerd met de gemeenten en niet met het COA. Twee gemeenten staan zeer positief tegenover de overname van statushouders, een aantal gemeenten is neutraal, één gemeente geeft aan dit niet voor elkaar te krijgen met de raad. De portefeuillehouder heeft zich opgegeven bij de provincie als bestuurlijke trekker om de samenwerking tussen gemeenten te coördineren en zo samenwerking te bevorderen. De provincie ondersteunt dit initiatief.
In dit stadium wordt een brief opgesteld waarin de kaders voor de tweede trap worden bepaald. Eenmaal ondertekend door het COA leidt dit tot een raadsvoorstel "Tweede trap". De planning om dit stuk ondertekend door de voorzitter van de Raad van Bestuur, Milo Schoenmaker, over twee weken bij een openbare raadsvergadering te behandelen is niet haalbaar. De portefeuillehouder vraagt de commissie of er behoefte is aan een complete cyclus, te weten: eerst een commissievergadering op 15 november 2022 en vervolgens een raadsvergadering op 29 november 2022 of dat het ook direct in de raad mag. Indien de commissie ermee akkoord gaat de besluitvorming tijdens een raadsvergadering op 2 november 2022 te behandelen, wordt er een maand tijd gewonnen.
De heer Walder, communicatiespecialist op ingewikkelde onderwerpen, zal een presentatie geven over de communicatieaanpak en coaching. Hij zal ook ingaan op de vraag op ondersteuning die de vorige keer gesteld is.

De **voorzitter** merkt op dat de portefeuillehouder aan de commissie heeft gevraagd om op 2 november 2022 tot een raadsbesluit te komen zonder voorafgaande commissievergadering.

Portefeuillehouder **Van Hemmen** verduidelijkt dat de griffier en hijzelf van mening zijn dat het onderwerp het rechtvaardigt om een aparte avond te beleggen en op deze wijze is er ook afdoende tijd om insprekers genoeg ruimte te geven.

De **voorzitter** vraagt de fractievoorzitters of zij akkoord gaan met het agendavoorstel.

De heer **Ringeling** zegt dat de ChristenUnie akkoord gaat met het voorstel.

De heer **Vieira** vindt het een belangrijk onderwerp en vraagt de portefeuillehouder nader toe te lichten hoe om te gaan met mogelijk een groot aantal insprekers, een grote inbreng aan informatie en dan aansluitend tot een besluit te moeten komen.

Portefeuillehouder **Van Hemmen** merkt op dat het niet zijn bedoeling is op 2 november a.s. de raad met het mes op de keel te laten besluiten. Hij benadrukt dat de raad in positie is om uitstel te vragen indien dat nodig zal blijken.

De heer **Vieira** is tevreden met de toelichting van de portefeuillehouder en geeft zijn akkoord.

De heer **Van der Eijk** wil in verband met eventueel draagvlak onder de inwoners en het vertrouwen van de burger in de politiek een commissievergadering vooraf aan de raadsvergadering.

De heer **Jongsma** twijfelt omdat het onderwerp vrij groot is en hij vraagt of het mogelijk is qua planning om een commissievergadering voorafgaand te houden.

De **voorzitter** geeft aan dat dan de commissievergadering in de herfstvakantie plaats dient te vinden. Dan ontstaat hetzelfde probleem als wat de portefeuillehouder ook al had aangegeven.

Portefeuillehouder **Van Hemmen** is het met de heer Van der Eijk eens dat het belangrijk is de bevolking mee te nemen in het draagvlak. Het kader stellen op basis waarvan er gezocht kan worden naar een geschikte locatie vindt plaats in de weken na de raadsvergadering, waarbij de samenleving middels een uitgebreid en transparant participatieproces wordt betrokken. De portefeuillehouder hoopt dat de heer Van der Eijk met zijn voorstel kan instemmen maar heeft er begrip voor indien de heer Van der Eijk toch liever eerst een commissievergadering wil houden.

De heer **Zwaard** vindt het een moeilijke kwestie en is ook van mening dat het belangrijk is de bevolking goed te betrekken bij dit proces. De korte tijdspanne kan de burger overvallen, maar hij kan zich wel vinden in het verzoek om onderzoek te doen. Zijn voorkeur gaat uit naar eerst een commissievergadering en dan de raadsvergadering op een latere datum.

De heer **Roeling** geeft aan dat een definitief besluit pas in fase 3 genomen wordt. Een commissievergadering voorafgaand aan de raadsvergadering acht hij in de huidige fase 2 niet nodig. Hij is van mening dat een raadsinformatiebijeenkomst op 2 november een laagdrempelige manier kan bieden om de inwoners te betrekken. Wel moet nagedacht worden over de inrichting van de informatieve avond met betrekking tot fase 2, want aan een raadsvergadering koppelt men veel makkelijker een definitief besluit dan wanneer sprake is van een commissievergadering, opiniërende raadsvergadering of een raadsinformatiebijeenkomst.

Portefeuillehouder **Van Hemmen** geeft aan dat het debat in de openbaarheid moet plaatsvinden. Bij een raadsinformatiebijeenkomst wordt geen debat gevoerd, maar informatie gedeeld. Hij is van mening dat de samenleving geholpen is als de fracties een standpunt innemen bij het stellen van het kader en geeft aan dat een raadsinformatiebijeenkomst in aanloop naar een definitief besluit daarom dan ook niet afdoende is.

De **voorzitter** vat samen dat er een verscheidenheid aan wensen zijn geuit door de fracties. Nu de portefeuillehouder een toelichting heeft gegeven vraagt de voorzitter nogmaals de commissie te benoemen welk proces gewenst is.

De heer **Zwaard** vraagt om een schorsing.

De **voorzitter** schorst de vergadering.

Schorsing

De **voorzitter** heropent de vergadering.

De heer **Roeling** neemt het woord namens alle fractievoorzitters en geeft aan dat ervoor gekozen is om één vergadering in te plannen op 2 november 2022. De invulling, voorzitterschap en verdere details moeten nog worden uitgewerkt.

Portefeuillehouder **Van Hemmen** geeft aan geen rol te hebben in deze beslissing.

De heer **Van der Ejjk** wil opgenomen hebben in de notulen dat deze uitslag niet unaniem is.

De **voorzitter** geeft de commissie de mogelijkheid enkele vragen te stellen aan de hand van de informatie die de portefeuillehouder heeft gegeven.

Mevrouw **Van 't Westeinde** vraagt of de portefeuillehouder een toelichting kan geven op de groep jongeren die in Ter Apel op stoelen slapen, zij zijn asielzoekers. Er werd hier meer gesproken over statushouders. Kan de portefeuillehouder dat nog even toelichten?

Portefeuillehouder **Van Hemmen** bevestigt dat dat onderscheid klopt. Hij geeft aan dat een aantal van deze kinderen mogelijk al een status heeft, maar een substantieel deel hiervan nog niet. Als zij zes maanden in het proces zitten mogen zij werken. Deze norm probeert spreker ook aan te houden. Zodra de raad een besluit moet nemen zal hij specifiekere informatie hierover geven.

Mevrouw **Langeveld** geeft aan overvallen te zijn door de informatie die de wethouder gaf over de groep jonge asielzoekers. Zij vraagt zich af of het reëel is deze kinderen naar deze gemeente te laten komen. Zo zijn er onvoldoende mogelijkheden voor het voortgezet onderwijs, rijdt er maar één bus en hebben zij geen ouders. Zij geeft aan dat de raad zeer goed moet nadenken of het verstandig is deze doelgroep naar de gemeente te halen. Als de raad daartoe beslist, moet er ook iets te bieden zijn aan deze groep.

Portefeuillehouder **Van Hemmen** is het eens met mevrouw Langeveld dat er sprake is van een complexere doelgroep omdat zij geen ouders hebben. Ook van wetswege zit een intensieve begeleiding van één op vier op deze jongeren. Wat overlast betreft zijn zelden grote incidenten gelinkt aan deze categorie kinderen. Hij onderschat het niet en neemt de opmerking van mevrouw Langeveld mee en erkent de behoefte om helderheid te krijgen en te onderzoeken of de gemeente het aankan deze groep op te nemen. Dit doet het COA en de gemeente moet zich daartoe verhouden indien ervoor wordt gekozen deze groep op te nemen. De portefeuillehouder zegt toe dat hier helderheid over komt en zal het COA vragen informatie te delen.

De heer **Ammerlaan** geeft aan dat het verschaffen van sportabonnementen niet in goede aarde zal vallen bij de inwoners. De sportverenigingen zijn al vol en zullen op korte termijn niet voldoende plek hebben voor de genoemde aantallen.

Portefeuillehouder **Van Hemmen** benadrukt dat het gaat om een principeafspraak om jongeren de mogelijkheid tot lidmaatschap te bieden. Als een vereniging daar geen ruimte voor heeft dan wordt dat niet afgedwongen. In het verleden hebben sportverenigingen gratis faciliteiten en vrijwilligers ingezet, het is niet meer de bedoeling dit gratis aan te bieden.

Mevrouw **Van der Marel** werd ook verrast door de melding over de groep 12- tot 17-jarigen. Zij heeft vragen over deze groep: over hoeveel jongeren gaat dit en waar gaan zij naar school, wie zorgt voor de intensieve begeleiding en voor de handhaving? Zij geeft aan dat er dagelijks veel problemen en overlast door dezelfde leeftijdscategorie jongeren veroorzaakt worden in ook Midden-Delfland. Er is sprake van graffiti en zelfs vuurwerkbommen. Veel jongeren vervelen zich en raken besmet door anderen met hinderlijk gedrag. Zij geeft aan dat er voorbijgegaan wordt aan de harde eis die eerder geuit is, en dat was werk. Het deel van de doelgroep dat jonger dan 15 jaar is kan niet werken. Hoe wordt daar dan mee omgegaan?

Portefeuillehouder **Van Hemmen** geeft aan dat de graffitispuiters inmiddels zijn opgepakt en een taakstraf hebben gekregen. Afhankelijk van het COA, is er waarschijnlijk sprake van twintig tot vijftig kinderen. De portefeuillehouder wilde de commissie niet verrassen met deze informatie. Hij noemde deze in samenhang met de komst van families waar ook kinderen deel van uitmaken. De balans die zo gecreëerd wordt met de komst van een groep kinderen kan een goede uitwerking hebben. Net zoals er kinderen die wel ouders hebben naar internationale scholen gaan, kan ook deze groep kinderen terecht in die scholen. De begeleiding wordt via het COA geregeld door Nidos, die hierin is gespecialiseerd. De portefeuillehouder kan de overige vragen nu niet beantwoorden.

De heer **Vieira** vraagt de portefeuillehouder op welk moment de inwoners worden meegenomen in het proces 'rondje langs de velden' en of dit voordat de exacte locatie bekend is of erna. Hij stelt dat mogelijk de naastgelegen gemeenten ook betrokken willen worden indien er voor een grenslocatie gekozen wordt.

Portefeuillehouder **Van Hemmen** geeft aan dat er sprake is van drie trappen in dit proces. De huidige trap, trap 1 gaat over de communicatie. In trap 2 worden de kaders vastgesteld waaronder gezocht mag worden naar een concrete locatie. In trap 3 is de definitieve locatie vastgesteld en besluit de raad of de opvang doorgaat of niet. Er zitten zes tot twaalf weken tussen trap 2 en trap 3. Dan is de locatie niet bekend, maar kunnen er in de breedte gesprekken gevoerd worden met de samenleving. Als de locatie bekend wordt, komt er een inloopavond voor gesprekken met de omgeving. De portefeuillehouder verwacht dat er ook negatieve reacties binnenkomen.

De heer **Van der Eijk** vraagt wie de kosten voor participatie zal dragen.

Portefeuillehouder **Van Hemmen** geeft aan dat de gemeente dit in eerste instantie zal betalen, misschien moet de gemeente een deel zelf bekostigen, dat zal later geregeld worden. In dit stadium weet hij hier niet meer over. Deze informatie zal worden meegenomen in het aanstaande voorstel.

Mevrouw **Van 't Westeinde** vraagt de portefeuillehouder wat er met de Midden-Delfland-woningen gebeurt indien de jongeren van Midden-Delfland daar niet in willen wonen.

Portefeuillehouder **Van Hemmen** geeft aan dat die situatie onwaarschijnlijk is, maar als dat wel zo blijkt, zullen ongetwijfeld andere Midden-Delflanders zoals spoedzoekers daar wel willen wonen.

Presentatie over de communicatie van de heer L. Walder
De heer Walder is zelfstandig communicatieadviseur en voert werkzaamheden uit onder andere voor diverse ministeries en voor Het Nederlands Genootschap van Burgemeesters. Hij is ervaren met moeilijke situaties. Zijn rol in dit proces is om aan te geven waar rekening mee gehouden moet worden in de communicatie. De presentatie is een soort outline waar onder een meer gedetailleerd communicatieplan ligt. In samenwerking met de afdeling Communicatie en met de input van de commissie wordt dit plan aangevuld en later in de week naar de raadsleden verstuurd. De presentatie staat in IBABS bij de agenda van deze avond

Mevrouw **Koppert** geeft aan dat zij struikelde over het woordgebruik van de heer Walder met de term 'asielcentrum'. Er is een eenduidige terminologie afgesproken waarbij asielzoekerscentrum niet gebruikt wordt. Zij vraagt de heer Walder waarom hij op de eerste twee pagina's van de presentatie spreekt over asielzoekers en asielzoekerscentrum.

De heer **Walder** vindt dat mevrouw Koppert een terechte opmerking maakt. Het is wenselijk de term vluchtelingen en statushouders te gebruiken.

Mevrouw **Van 't Westeinde** vraagt of het de bedoeling is met reacties te wachten tot het einde van de presentatie of dat dit tussendoor kan.

De **voorzitter** geeft aan dat toelichtende vragen tijdens de presentatie gesteld kunnen worden en dat suggesties en uitgebreidere vragen na de presentatie aan bod komen.

De **voorzitter** geeft gelegenheid tot het stellen van vragen.

De heer **De Bakker** dankt de heer Walder voor de presentatie. Naast de twee punten die duidelijk naar buiten te communiceren zijn, acht hij het belangrijk dat de gemeente het voortouw moet nemen, anders is er een risico om aangewezen te worden mensen te moeten opvangen.

De heer **Walder** vindt dat een goede suggestie.

De heer **Ringeling** vraagt of er na ontvangst van het uitgebreide communicatieplan mogelijkheid is om dit te bespreken met de heer Walder.

De heer **Walder** antwoordt dat in eerste instantie de suggesties van de commissie gedeeld kunnen worden met de afdeling Communicatie, die is in the lead op het communicatieplan.

De **voorzitter** licht toe dat het plan eerst wordt opgestuurd waarna de fracties suggesties en reacties kunnen sturen naar de griffie. Hij geeft aan dat nu niet besloten kan worden of daarna nog een bespreking volgt.

Portefeuillehouder **Van Hemmen** geeft aan dat niet alles aan de voorkant in beton is gegoten omdat het afhangt van de behoefte van de raad. Vandaar ook het belang om te reageren op het verzoek van coaching. Indien nodig zal een plenair deel georganiseerd worden met de heer Walder om een stukje communicatietraining te geven.

De **voorzitter** geeft aan dat de heer Ringeling instemmend knikt.

De heer **Vieira** dankt de heer Walder voor het duidelijke verhaal en proces.

Mevrouw **Van der Lans** vindt de presentatie ook duidelijk.

Mevrouw **Van der Marel** dankt de heer Walder voor zijn presentatie. Zij merkt op dat in slide 5 wordt aangegeven dat er nadrukkelijk nog geen beslissing genomen is en dat de heer Walder hierbij opmerkte dat dit de gezamenlijke boodschap is. Zij vraagt de heer Walder hoe wordt omgegaan met raadsleden die een ander standpunt hebben.

De heer **Walder** antwoordt dat eenieder zijn eigen standpunt mag hebben en is begonnen met te zeggen dat niets moet. Het kan helpen te zeggen dat wanneer men het niet eens is met de nog te nemen beslissing, dat er een onderzoek gedaan wordt en dat er nog geen beslissing is genomen en dan te uiten wat men er zelf van vindt. Het is daarbij wel belangrijk dat de kern van waar het onderzoek over gaat bij iedereen hetzelfde is.

Mevrouw **Van der Marel** hoort graag hoe de kernboodschap over te brengen als men het niet met de boodschap eens is. Zij hoopt op een toelichting hierop wellicht in het uitgebreidere communicatieplan.

De heer **Walder** meent dat het het verhaal en de mening blijft van eenieder. Het gaat erom dat idealiter de kern van het verhaal bij iedereen hetzelfde is.

De heer **Jongsma** dankt de heer Walder voor zijn uitleg en toelichting en kijkt naar de twee doelen die in de presentatie naar voren komen en vult aan dat geen bijdrage leveren aan het oplossen van een groot maatschappelijk probleem ook een bijdrage is. Daarmee is alles in de twee doelen gedekt.

De heer **Van der Kolk** dankt de heer Walder voor de presentatie. Hij vraagt hoeveel tijd er zou moeten zitten tussen de raadsvergadering en het eerste moment van communiceren. Is dat zo kort mogelijk of zo lang mogelijk.

De heer **Walder** adviseert op de dag of voorafgaand aan de raadsvergadering al iets van communicatie te laten plaatsvinden. Het is belangrijk om de regie te nemen in de communicatie. Op het moment dat eventuele stukken openbaar worden is het goed als er dan een bericht uitgaat over wat er zal worden besproken. Regie is heel fijn.

Mevrouw **Koppert** neemt aan dat de kernboodschap voor iedereen feitelijk hetzelfde is. De interpretatie daarna is verschillend. Dat zou expliciet gemaakt moeten worden, dus niet de persoonlijke interpretatie van de kernboodschap. Dat is iets anders dan dat de kernboodschap identiek is. Is dat wat de heer Walder bedoelde?

Mevrouw **Van ’t Westeinde** is van mening dat de extra woningen eerder een randvoorwaarde en een wenselijke uitkomst waren en nu worden neergezet als doel. Dat voelt voor haar als een verkoopargument en oneigenlijk. Hoe zullen mensen dat interpreteren? Waarom staat dit hier nu als doel?

Portefeuillehouder **Van Hemmen** heeft eerder gezegd dat men beter aan tafel kan zitten dan op het menu staan. Hij heeft ook gezegd dat er resultaten te behalen waren. Hij begrijpt dat dat meer kan voelen als een randvoorwaarde. Het voelt niet goed dat dit als verkooppraatje geïnterpreteerd kan worden. Hij vindt dat nog eens moet worden gekeken naar hoe het opgeschreven wordt. Het is en-en. Een deel van de raad kijkt nadrukkelijk niet zozeer naar het oplossen van een maatschappelijk probleem op deze schaal, maar als het iets voor de inwoners oplevert dan zou overwogen kunnen worden om voor te stemmen. De kernboodschap is voor de breedte van de raad. Hij zou het persoonlijk niet sterk vinden om als kernboodschap te nemen dat men aan tafel wil blijven zitten want anders wordt de gemeente overruled door de minister. Dat toont niet de kracht van de gemeente.

Mevrouw **Van 't Westeinde** denkt dat andere raadsleden misschien daar een andere interpretatie van hebben dan zij. Zij denkt dat er wellicht nog andere randvoorwaarden in meegenomen moeten worden, zodat het dan het bredere verhaal wordt zoals het in het begin was.

Portefeuillehouder **Van Hemmen** vindt dat een belangrijke interpretatie van de boodschap en dat men zich daartoe moet verhouden. Het moet in de boodschap heel helder moet worden gemaakt.

De heer **Walder** vindt het een goede opmerking.

Mevrouw **Van 't Westeinde** meldt voor de notulen dat dit een scherpe gedachte is om 23.45 uur.

De heer **Zwaard** vraagt of de fracties bij het uitgaan van de communicatieboodschappen aan de voorkant kunnen worden meegenomen.

De **voorzitter** bevestigt dat er instemmend wordt geknikt.

De heer **Roeling** vindt het als antwoord op een vraag van de heer Ringeling niet nodig om hier binnenkort nog eens over te spreken. Op dit moment heeft de fractie nog geen behoefte aan ondersteuning op het gebied van de communicatie. Hij proeft een beetje koudwatervrees bij sommige collega's.

Portefeuillehouder **Van Hemmen** doet een procesvoorstel. Hij kan zich voorstellen dat alle fracties voor zichzelf bepalen of er behoefte is aan individuele coaching en of er behoefte is om dat in een plenaire bijeenkomst te doen. Hij verzoekt dit door te geven.

De heer **De Bakker** heeft het gevoel dat het lijkt op het van je naaste houden als van jezelf. Het kernpunt is geen verkooppraat. Hij denkt dat er een soort balans moet worden gezocht in dit proces, zodat van de gemeente wordt gehouden zoals van iemand zelf en van de vreemdeling, in balans.

De **voorzitter** vindt dit een mooie oproep.

7. Sluiting van de vergadering

De **voorzitter** geeft aan dat het communicatieplan in wording naar de raadsleden wordt gestuurd. Hier kan op worden gereageerd. De portefeuillehouder heeft verzocht om aan te geven of en in welke vorm er behoefte is aan coaching e.d.
Het verzoek aan het college is om bij het verstrekken van de informatie aan te geven wanneer er een reactie wordt terugverwacht.
Hij sluit de vergadering en wenst iedereen een goede nacht.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de commissie van de gemeente Midden-Delfland op 15 november 2022.

de griffier,
A. de Vos

de voorzitter,
N.C. Knaap

OPMERKING GRIFFIE:
Analoog aan de besluiten inzake overige verslagen besloten vergaderingen over dit onderwerp vervalt geheimhouding op het moment van publicatie openbaar raadsvoorstel.